

AKADEMICKA PORADNIA PRAWNA dla Studentek i Studentów APS

Drogie Studentki, Drodzy Studenci!

Celem podejmowanych przez Poradnię Prawną działań jest pomoc prawna oraz edukacja prawna Studentek i Studentów.

W związku z tym, że dostrzegamy powtarzalność pewnych problemów z jakimi zwracacie się Państwo do Poradni, postanowiliśmy cyklicznie przygotowywać opracowania dotyczące interesującej Państwa problematyki.

Co w sytuacji, gdy Policja odmawia wszczęcia postępowania karnego w sprawie o stosowanie przemocy w rodzinie?

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA KARNEGO W SPRAWIE O PRZESTĘPSTWO ZNĘCANIA SIĘ

Opracowała: dr Małgorzata Czarkowska

Przemoc w rodzinie może wyczerpywać znamiona różnych przestępstw.

W sytuacji, gdy zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona przestępstwa znęcania się (art. 207 KK¹), które najczęściej występuje wśród przestępstw związanych z przemocą w

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 ze zm.); dalej: „KK”;
Art. 207 § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

rodzinie, nie jest konieczne do wszczęcia postępowania karnego złożenie przez pokrzywdzonego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Przestępstwo znęcania się jest przestępstwem ściganym z urzędu, tzn. jego wszczęcie nie wymaga złożenia jakiegokolwiek skargi. Wystarczy, że organ ścigania poweźmie informację, np. podczas interwencji domowej, o tym, że jest podejrzenie popełnienia przestępstwa. Zgodnie z art. 303 KPK², jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu lub na skutek zawiadomienia o przestępstwie postanowienie o wszczęciu postępowania karnego (dochodzenia lub śledztwa).

Organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest, niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie, wydać postanowienie o wszczęciu bądź odmowie wszczęcia postępowania karnego – śledztwa lub dochodzenia (art. 305 § 1 KPK). Postanowienie o wszczęciu śledztwa wydaje prokurator. Postanowienie o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu śledztwa wydaje prokurator albo Policja; postanowienie wydane przez Policję zatwierdza prokurator (art. 305 § 3 KPK). Ponadto, o wszczęciu, odmowie wszczęcia albo o umorzeniu śledztwa zawiadamia się osobę lub instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, oraz ujawnionego pokrzywdzonego, a o umorzeniu także podejrzanego - z pouczeniem o przysługujących im uprawnieniach (art. 305 § 4 KPK).

W sytuacji, gdy Policja, prokurator odmówi wszczęcia postępowania karnego lub je umorzy, podmioty zawiadomione o niniejszym fakcie, w tym pokrzywdzony, mogą złożyć zażalenie na postanowienie (art. 306 KPK) do sądu powołanego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 329 § 1 KPK).

Sąd może uwzględnić i utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie. Sąd może też uwzględnić zażalenie i uchylić zaskarżone postanowienie, powołując się np. na fakt, że Policja nie zebrała wystarczającego materiału dowodowego, który był możliwy do uzyskania, zaś postępowanie przygotowawcze jest wszczynane lub kontynuowane przez Policję lub prokuratora.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.); dalej: „KPK”.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.)